Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Filozofia nauki (Wykład), PG_00155358		
Kierunek studiów	Modelowanie matematyczne i analiza danych (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Metafizyki, Filozofii Religii i Filozofii Współczesne		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Tomasz Kąkol	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Tomasz Kąkol	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15

W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	15	5.0	30.0	50

Cel przedmiotu

Spojrzenie z odpowiedniego dystansu na przedmiot i metody nauk (głównie przyrodniczych), co pozwoli na dostrzeżenie z jednej strony ograniczeń nauki, z drugiej jej wartości - niekoniecznie sprowadzającej się do efektywności (technologii).

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[MMiADMU2_K01] jest gotów do uznania ograniczenia własnej wiedzy i jest gotów do dalszego kształcenia	Z historii nauki wie, ile jeszcze nie wiemy. Zna podstawową terminologię metodologiczną i jej problematykę.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[MMiADMU2_K04] jest gotów do rozumienia i docenienia znaczenia uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób; postępowania etycznego	Potrafi odróżnić wiedzę naukową od pozanaukowej oraz pseudowiedzy. Krytycznie analizuje argumenty.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

Czy nauka czyni założenia ontologiczne/metafizyczne, epistemologiczne i metodologiczne/logiczne. Niektóre metody wiedzotwórcze: fenomenologiczna, semiotyczne, aksjomatyczna, redukcyjne [w sensie J. Łukasiewicza]. XX-wieczny spór o naukę: neopozytywizm/weryfikacjonizm, falsyfikacjonizm K. R. Poppera, teoria paradygmatów T. Kuhna, anarchizm metodologiczny P. Feyerabenda, teoria programów badawczych I. Lakatosa. Nauka jako pararеligia? Nauka a etyka. Nauka a religia. Kilka wybranych zagadnień z filozofii konkretnych nauk (w zależności od tego, ile czasu zostanie): z filozofii logiki, z filozofii matematyki (np. spór nominalizm-finityzm-konstruktywizm-platonizm-strukturalizm....), filozofii fizyki (np. ontologia czasu, ontologia mikroświata, spór determinizm-indeterminizm-wolność, status praw przyrody, tzw. teoria wszystkiego....), filozofii psychologii i psychiatrii (np. ontologia mózgu vs ontologia umysłu, wyzwanie: komisurotomia i zaburzenia dysocjacyjne, zwłaszcza DID).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	test jednokrotnego wyboru	51.0%	100.0%
	obserwacja postawy studenta	51.0%	0.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Marian Grabowski, "Elementy filozofii nauki", Toruń, UMK 1993 Józef Maria Bocheński, "Współczesne metody myślenia", tł. S. Judycki, Poznań, "W drodze" 1993, s. 26-69, 76-98, 102-136, 139-142 i 144.	

Uzupełniająca lista lektur	**Klasyczne pozycje (XX w.)** • **Karl R. Popper,** *Logik der Forschung* (1934), ang. *The Logic of Scientific Discovery* (1959) • **Karl R. Popper**, *Conjectures and Refutations* (1963) • **Thomas S. Kuhn,** *The Structure of Scientific Revolutions* (1962) • **Imre Lakatos,** *The Methodology of Scientific Research Programmes* (1978) • ***Imre Lakatos**, Proofs and Refutations* (1976) • **Paul Feyerabend,** *Against Method* (1975) • **Rudolf Carnap,** *The Logical Structure of the World* (1928) • ***Rudolf Carnap,** Foundations of Probability* (1950) • **Carl G. Hempel,** *Aspects of Scientific Explanation* (1965) **Kompendia i antologie** • **W.H. Newton-Smith** (red.), A Companion to the Philosophy of Science (2000) • **Martin Curd, Stathis Psillos** (red.), The Routledge Companion to Philosophy of Science (2008) • **Peter Godfrey-Smith**, Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science (2003) 1. A. Chalmers, Czym jest to, co zwiemy nauką?; 2. A. Grobler, Metodologia nauk, 3. M. Heller, Filozofia nauki. Wprowadzenie, 4. C. G. Hempel, Filozofia nauk przyrodniczych; 5. W. Krajewski, Prawa nauki. Przegląd zagadnień metodologicznych i filozoficznych; 6. J. Losee, Wprowadzenie do filozofii nauki; Niektóre inne, które mogą być wykorzystane na zajęciach: * K. Popper, "Wszechświat otwarty" * M. Heller, M. Lubański, Sz.Ślaga, "Zagadnienia filozoficzne współczesnej nauki. Wstęp do filozofii przyrody", 1997 [tylko część "środkowa", pisana przez pierwszego autora]

		* S. Hawking, "Krótka historia czasu" * Z. Augustynek, "Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość" * M. Heller, "Filozofia i wszechświat" * tenże, "Ostateczne wyjaśnienia wszechświata" * J. Drapała, "Czy teoria wszystkiego wyjaśni wszystko?" * E. Husserl, "Badania logiczne", t. I * A. Łukasik, "Filozofia atomizmu" [tylko cz. III] * T. Kąkol, "Realizm epistemologiczny. Dyskusja z dwoma wybranymi manifestami antyrealistycznymi (Goodman, Putnam)" [sieć -> pdf] * tenże, "Monadologia Leibniza dziś" [sieć -> pdf] *tenże, "Ontologia czasu od Arystotelesa do McTaggarta" [sieć] * tenże, "Trochę czasu poświęcić czasowi" * tenże, "In Defense of Presentism and an Extratemporal God" * tenże, "Dwie osoby w jednej głowie? O pewnej (wątpliwej) interpretacji ontologicznej komisurotomii" [sieć -> pdf] * tenże, "Czy pacjent cierpiący na dysocjacyjne zaburzenie tożsamości jest tak naprawdę grupą pacjentów, czyli o pewnej nadinterpretacji" [wkrótce: sieć -> pdf]
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	brak	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.